Gemeente Raalte

INFORMATIENOTITIE RAAD

Onderwerp	Resultaat algemene uitkering meicirculaire 2022
Zaaknummer	58037-2022
B&W vergadering	12 juli 2022
Portefeuillehouder	Dhr. A.H. (Alexander) Kreule
Behandelend ambtenaar	Chris ten Have telefoon 06 22991121: , e-mail:chris.ten.have@raalte.nl

Kennis te nemen van
Het resultaat van de meicirculaire 2022

Inleiding
De meicirculaire informeert gemeenten over de stand van het gemeentefonds, de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar van het Rijk de informatie over het gemeentefonds: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. Het nieuwe coalitieakkoord van kabinet Rutte IV is verwerkt in de voorjaarsnota rijk en in de meicirculaire 2022 voor gemeenten.
In deze informatienotitie informeren wij u over het resultaat van de algemene uitkering voor de jaren 2022-2026. De algemene uitkering is de grootste component in het gemeentefonds.

Kernboodschap
‘ TOT EN MET 2025 MEER GELD VOOR GEMEENTE RAALTE, VANAF **2026 ONZEKERHEID OVER HOOGTE RIJKSMIDDELEN. HIER STAAN GROTE INVESTERINGEN TEGENOVER OM INVULLING TE GEVEN AAN TOEKOMSTGERICHTE OPGAVEN.**

De algemene uitkering
Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van ‘samen de trap op en samen de trap af’ hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. Met andere woorden: als het rijk meer uitgeeft, ontvangen we als gemeente ook meer geld (trap op).

De belangrijkste punten uit de meicirculaire 2022 zijn:
- Meer rijksmiddelen tot en met 2025. Doordat rijksuitgaven stijgen, stijgt ook de hoogte van het gemeentefonds (trap op).
- Vanaf 2026 komt er een nieuwe bekostigingssystematiek van het gemeentefonds. Hierdoor is de stand van het gemeentefonds in 2026 lager ten opzichte van 2025. Rijk en VNG zijn nog in gesprek om meer duidelijkheid te verschaffen over de hoogte van het gemeentefonds na 2025.
- De invoering van de herverdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023.
- De oploop van de opschalingskorting is voor de jaren 2022 t/m 2025 incidenteel geschrapt. De opschalingskorting is een door het rijk ingeboekte bezuiniging vanuit het verleden, waarbij er een

kostenbesparing gerealiseerd moest worden door een herindeling naar grotere gemeenten met minimaal 100.000 inwoners.
- Extra middelen jeugd voor de jaren 2022 en 2023 ter compensatie van de tekorten jeugdzorg.

In bijlage 1 vind je een uitgebreidere toelichting op de belangrijkste punten uit de meicirculaire.

Wat betekent dit voor Raalte

In onderstaand overzicht is het resultaat van de algemene uitkering voor de jaren 2022 – 2026 voor de gemeente Raalte weergegeven. Daarnaast is het totaal van de op te nemen onttrekkingen (stelposten) weergegeven.

Resultaat Algemene uitkering 2022-2026 (Bedragen in €/ afgerond op 1.000)					
	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Algemene uitkering meicirculaire 2022	66.695.000	68.351.000	67.242.000	68.770.000	63.467.000
Algemene uitkering meicirculaire 2021	58.160.000	57.237.000	56.889.000	56.952.000	56.952.000
Resultaat algemene uitkering voor aftrek stelposten	**8.535.000**	**11.114.000**	**10.353.000**	**11.818.000**	**6.515.000**
Op te nemen stelposten (zie bijlage 2)	4.628.000	5.605.000	3.179.000	3.219.000	3.436.000
Mutaties sociaal domein (zie bijlage 3)	228.000	173.000	189.000	182.000	-56.000
Totaal op te nemen stelposten	**4.856.000**	**5.778.000**	**3.368.000**	**3.401.000**	**3.380.000**
Resultaat algemene uitkering na aftrek stelposten	**3.679.000**	**5.336.000**	**6.985.000**	**8.417.000**	**3.135.000**

Uit dit overzicht blijkt dat de rijksinkomsten via de algemene uitkering voor aftrek van de stelposten toenemen met € 8,53 miljoen in 2022 oplopend tot € 11,82 miljoen in 2025. Dit is met name het gevolg van hogere rijksuitgaven (trap op), het incidenteel schrappen van de opschalingskorting in 2022-2025, de extra middelen jeugdzorg in 2022 en 2023 en de eenmalige energietoeslag minima in 2022 . Voor 2026 is er € 6,51 miljoen beschikbaar, doordat het rijk vanaf 2026 een andere bekostigingssystematiek hanteert en de opschalingskorting vanaf 2026 weer ingeboekt staat.

Tegenover de extra middelen van het rijk staan uitgaven voor uit te voeren taken (taakmutaties) en om loon-en prijsstijgingen op te kunnen vangen. Deze reserveren we via stelposten. In bijlage 2 wordt een toelichting gegeven op de stelposten en in bijlage 3 een toelichting op de mutaties Sociaal Domein. Daarnaast is er een positieve bijstelling van de ruimte onder het BTW-compensatiesfonds (BCF), welke in bijlage 4 wordt toegelicht. Na aftrek van de op nemen stelposten en bijstelling van het BCF is er een positief resultaat van € 3,68 miljoen in 2022 oplopend naar € 8,42 miljoen in 2025 en aflopend naar € 3,13 miljoen in 2026. Deze middelen zijn nodig om invulling te kunnen geven aan toekomstgerichte opgaven, zoals de verstedelijkingsopgave, het toekomstbestendig maken van het buitengebied, het leefbaar en toekomstbestendig maken van dorpen en wijken en het vergroten van de overheids- en inwonersparticipatie.

Vervolg

- Nadere duiding van de resultaten van de meicirculaire 2022 vindt plaats bij het technisch beraad van de zomernota.
- Het resultaat van de meicirculaire voor het jaar 2022 wordt bij de zomernota 2022 verwerkt. Het resultaat 2023 en verder wordt verwerkt in de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026.
- In september 2022 verschijnt de contourennota welke meer duidelijkheid moet geven over de hoogte van de algemene uitkering vanaf 2026.
- In september 2022 wordt de septembercirculaire verwacht waarin met name de vertaling van de voornemens uit de Miljoenennota worden vertaald.

Communicatie
N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Monique van Esterik

de burgemeester
Martijn Dadema

Bijlage 1: Toelichting belangrijkst onderwerpen meicirculaire 2022
Bijlage 2 Overzicht op te nemen reguliere stelposten
Bijlage 3: Overzicht mutaties sociaal domein
Bijlage 4: BTW compensatiefonds
Bijlage 5: Meicirculaire 2022

Bijlage 1 Toelichting belangrijkste onderwerpen meicirculaire 2022

- **Positieve bijstelling accres t/m 2025, vanaf 2026 andere accressystematiek**
  Tot en met 2025 wordt de methodiek gebruikt dat als rijksuitgaven stijgen, het gemeentefonds evenredig meegroeit. De stijging wordt ook wel opwaartse bijstelling van het accres genoemd. Landelijk stijgt het accres tot bijna € 5 miljard in 2025, voor Raalte met circa € 9,5 miljoen in 2025. Een deel van deze stijging is voor compensatie van de hogere loon-en prijsontwikkeling. Daarnaast stijgen defensie-uitgaven, rijksuitgaven voor vennootschap- en inkomstenbelasting en rijksuitgaven door de koppeling van de AOW aan stapsgewijze verhoging wettelijk minimumloon. Voor het jaar 2026 heeft het rijk het accres vastgezet op € 1 miljard. Hiermee laat het Rijk de trap op- trap af systematiek los. Het Rijk en VNG zijn nog in gesprek over het jaar 2026. De 1e uitkomsten hiervan worden gedeeld via een contourennota.
- **Schrappen opschalingskorting 2022-2025**
  De oploop van de opschalingskorting is geschrapt voor de duur van de kabinetsperiode 2022-2025. Dit levert Raalte een incidenteel voordeel op van € 0,5 miljoen in 2022 tot € 1,2 miljoen in 2025 . Vanaf 2026 staat de opschalingskorting weer ingeboekt.
- **Invoering nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023**
  De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds is per 1 januari 2023. Voor Raalte is er een negatieve bijstelling van € 20 per inwoner. Er is een ingroeipad in 2023 van € 7,50 per inwoner. Voor Raalte betekent dit een negatieve bijstelling van circa € 285.000 in 2023 en vanaf 2024 structureel € 760.000. Ondanks deze negatieve bijstelling ontvangt Raalte in totaal meer rijksmiddelen
- **Jeugd**
  Voor het jaar 2023 heeft het rijk landelijk € 1,44 miljard, voor Raalte € 2.615.000 aan extra middelen jeugd beschikbaar gesteld ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Bij het afsluiten van de hervormingsagenda, die moet bestaan uit een combinatie van een set aan kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd, zal het kabinet besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden. In onze begroting is vanaf 2024 rekening gehouden met extra rijksinkomsten jeugd van 75% van de landelijke vastgestelde tekorten jeugdzorg, conform advies toezichthouder.
- **Volumeaccres vastgezet t/m 2025**
  Het rijk, VNG en IPO zijn overeengekomen dat het volume-accres voor de jaren 2022 -2025 wordt bevroren. Dit met het doel om de stabiliteit van de geraamde accressen te verbeteren. Het betekent dat er tot en met 2025 geen negatieve bijstelling komt wanneer geplande rijk investeringen niet gerealiseerd worden (onder uitputting). De loon-prijsontwikkeling wordt wel jaarlijks geactualiseerd met de actuele ramingen.

Bijlage 2 Op te nemen stelposten

Op te nemen stelposten algemeen	2022	2023	2024	2025	2026
Loon- en prijscompensatie 2022/2023	420.000	2.351.000	2.351.000	2.351.000	2.351.000
Loon-en prijscompensatie 2022 Wmo en jeugd	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000
Stelpost prijsmutaties en volumeontwikkelingen		200.000	400.000	600.000	800.000
Hogere inkomsten BTW compensatiefonds	-122.000	-122.000	-122.000	-122.000	-122.000
Stelposten door taakmutaties (uit te voeren taken waarvoor rijk middelen beschikbaar stelt)					
Eenmalige energietoeslag	1.040.000				
Uitvoering klimaatakkoord	263.000				
Extra middelen jeugdzorg		2.615.000			
Extra capaciteit BOA's in openbare ruimte	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp				-160.000	-163.000
Valpreventie bij ouderen		-18.000	-27.000	-28.000	-30.000
Indexatie Voogdij 18+		48.000	49.000	50.000	50.000
Compensatie bommenregeling	19.000				
Overige diversie taakmutaties	27.000	26.000	26.000	26.000	38.000
Taakmutaties uit decembercirculaire 2021	347.000	294.000	289.000	289.000	298.000
Taakmutaties uit septembercirculaire 2021	2.414.000	-9.000	-7.000	-7.000	-7.000
Totaal op te nemen stelposten	**4.628.000**	**5.605.000**	**3.179.000**	**3.219.000**	**3.435.000**

Stelpost loon- en prijsindexatie 2022/2023
Bij de begroting 2022 zijn de budgetten met 1% prijsstijging verhoogd. Door de huidige hoge inflatie is dit onvoldoende om de prijsstijging 2022 op te vangen. Daarom wordt de prijsstijging 2022 met 2% verhoogd.
Het financieel effect is € 420.000 structureel. Vanaf 2023 is rekening gehouden met een prijsstijging van 3% en een loon-en premiestijging van 4,5% conform vastgestelde begrotingsrichtlijnen. Daarnaast is er rekening gehouden met loon-en prijsstijging bij DOWR, verbonden partijen en gesubsidieerde organisaties. Dit leidt tot een structurele stelpost loon-prijsstijging van € 2.351.000 vanaf 2023.

Stelpost hogere loon-en prijscompensatie 2022 Wmo-en jeugdzorgaanbieders
Vanaf 2019 zijn de Wmo (taken vanaf 2015) en jeugd (met uitzondering van voogdij/18+) geïntegreerd in de algemene uitkering. Daarom moet de indexatie uit de algemene middelen gedekt worden. Op basis van de werkelijke indexaties 2022 Wmo en jeugd wordt voorgesteld om structureel € 185.000 beschikbaar te stellen.

Stelpost prijsmutaties en volumeontwikkelingen
Er is een stelpost geraamd van € 200.000 in 2023 oplopend naar € 800.000 structureel in 2026 om de gevolgen van mogelijke hogere inflatie , extra zorgkosten door vergrijzing en extra kosten door toename van het areaal (aantal inwoners, woningen, wegen etc) op te kunnen vangen.

Hogere inkomst door ruimte onder plafond BTW compensatiefonds
Zie toelichting bijlage 3

Eenmalige energietoeslag minima

Eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen voor huishoudens met een laag inkomen en de uitvoering van deze regeling. Landelijk is € 854 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan € 40 miljoen uitvoeringskosten. Voor Raalte is dit € 1.040.000.

Uitvoeringskosten klimaatakkoord
Voor de uitvoering van het klimaatakkoord is in 2022 landelijk € 112,6 miljoen, waarvan voor Raalte € 263.000 beschikbaar gesteld. Voor 2023 en verder zijn de compensaties van het rijk nog niet bekend (volgt naar verwachting in de septembercirculaire 2022 dan meicirculaire 2023).

Extra middelen jeugdzorg
Voor het jaar 2023 heeft het rijk landelijk € 1,44 miljard, voor Raalte € 2.615.000 aan extra middelen jeugd beschikbaar gesteld ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Bij het afsluiten van de hervormingsagenda, die moet bestaan uit een combinatie van een set aan kostenbesparende maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd, zal het kabinet besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden. In onze begroting 2022 is er vanuit gegaan dat er 75% van de landelijke vastgestelde tekorten jeugd (via commissie van wijzen) wordt ontvangen vanaf 2024.

Extra capaciteit Boa's openbare ruimte
Voor de capaciteit van Boa's in de openbare ruimte wordt landelijk € 13 miljoen, voor Raalte € 35.000 structureel beschikbaar gesteld.

Eigen bijdrage huishoudelijke hulp
In het coalitieakkoord is opgenomen dat het kabinet werkt aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de Wmo huishoudelijke hulp per 1 januari 2025. Dit leidt tot een besparing/ uitname van het gemeentefonds en daarmee tot een negatieve stelpost. Hier tegenover zal vanaf 2025 extra inkomsten eigen bijdragen huishoudelijke hulp gerealiseerd moeten worden.

Valpreventie bij ouderen
Het kabinet heeft valpreventie als kostenbesparende preventiemaatregel opgenomen. De maatregelen die nodig zijn voor implementatie wordt de komende periode uitgewerkt. Dit leidt vanaf 2023 tot een besparing/uitname uit het gemeentefonds en daarmee tot een negatieve stelpost.

Indexatie jeugd/voogdij 18
Vanaf 2023 is de jeugd/voogdij 18+ overgeheveld naar de algemene uitkering en gebaseerd op een nieuwe verdeelsystematiek. De Loon-prijsindexatie 2022 is 3,5%.

Taakmutaties uit decembercirculaire 2021
Het betreffen taakmutaties voor versterking dienstverlening, compensatie voor verhoging zorgsalarissen en compensatie voor het coronaproof organiseren van de 2^{e} Kamerverkiezing. Zie voor verdere toelichting de raadsinformatienotitie van de decembercirculaire 2021.

Taakmutaties uit septembercirculaire 2021
De belangrijkste taakmutatie uit de septembercirculaire betreft de extra middelen 2022 ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Zie voor verdere toelichting de raadsinformatienotitie van de september circulaire 2021.

Bijlage 3: Overzicht mutaties Sociaal domein

Resultaat integratie uitkering Sociaal domein (bedragen in €/ afgerond op 1.000)					
	2022	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Rijksbijdrage WSW (meicirculaire 2022)	4.056.000	3.943.000	3.702.000	3.436.000	3.198.000
Rijksbijdrage WSW (meicirculaire 2021/begroting 2022)	3.893.000	3.770.000	3.513.000	3.254.000	3.254.000
Mutaties rijksbijdrage SW	**163.000**	**173.000**	**189.000**	**182.000**	**-56.000**
Rijksbijdrage jeugd/voogdij 18+ (meicirculaire 2022)	1.808.000				
Rijksbijdrage jeugd/voogdij 18+ (meicirculaire 2021)	1.743.000				
Mutatie rijksbijdrage jeugd/ voogdij 18+	**65.000**				
Totaal	**228.000**	**173.000**	**189.000**	**182.000**	**-56.000**

De stijging van de rijksbijdrage Sociale Werkvoorziening (WSW) wordt vooral veroorzaakt door een loon en prijsindexatie van 3,5%. Aan de uitgavenkant zullen de kosten van de WSW ook hoger zijn als gevolg van loon en prijsstijgingen.

Ook bij de rijksbijdrage jeugd/ voogdij 18 + is de stijging van € 65.000 te verklaren door een loon-en prijsstijging van 3,5%. Vanaf 2023 wordt het jeugd/ voogdij 18+ deel overgeheveld van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering.

Bijlage 4: Ruimte onder plafond BTW compensatiefonds

Ruimte onder plafond BTW compensatiefonds teruggestort in de algemene uitkering (bedrag in €)				
	2018	**2019**	**2020**	**2021**
Landelijk (in miljoenen)	39	112	192,5	335,5
Raalte	78.000	224.000	356.000	621.000

In 2018 is er landelijk € 39 miljoen, in 2019 € 112 miljoen, in 2020 € 192,5 miljoen en in 2021 € 335,5 miljoen teruggestort in de algemene uitkering, omdat er minder BTW door gemeenten is gedeclareerd dan dat er aan budget BTW-compensatiefonds (BCF) beschikbaar was. De ruimte onder het plafond BCF vloeit terug naar de algemene uitkering. Hoe meer gemeenten investeren, hoe meer BTW gemeenten vorderen uit het BCF. Voor Raalte was de inkomst door het terugstorten in de algemene uitkering € 78.000 in 2018, € 224.000 in 2019, € 356.000 in 2020 en € 620.000 in 2021. In de begroting 2022 is structureel € 178.000 aan inkomst BCF geraamd. Gezien de werkelijke afrekening van 2020 en 2021 wordt voorgesteld om de stelpost inkomst BCF vanaf 2022 structureel met € 122.000 te verhogen naar € 300.000. Jaarlijks wordt deze post opnieuw beoordeeld.